

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**
Навчально-науковий інститут педагогіки, психології,
підготовки фахівців вищої кваліфікації

Кафедра психології та соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Блажко О.А.
_____ 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

ВІКОВА І ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

підготовки бакалавра

галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність: 014.15 Середня освіта (Природничі науки)

Освітньо-професійна програма Середня освіта. Природничі науки

Природничо географічний факультет

Вінниця – 2024 рік

Робоча програма «Вікова і педагогічна психологія» для здобувачів вищої освіти
за спеціальністю 014.15 Середня освіта (Природничі науки)
Освітньо-професійна програма Середня освіта. Природничі науки
Мова навчання українська
«26» червня 2024 р. 14 с.

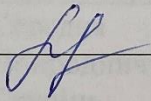
РОЗРОБНИК: Габа І. М., кандидат психологічних наук, доцент
кафедри психології та соціальної роботи

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Паламарчук О. М., доктор психологічних наук, професор кафедри психології та соціальної роботи
2. Чорна О. М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи

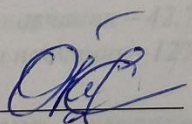
Протокол від «26» червня 2024 р. № 18

Завідувач кафедри Паламарчук О.М.

«26» червня 2024 р.

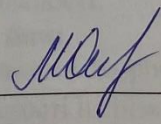
Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації

Протокол від «19» серпня 2024 р. № 1

Голова НМК Волошина О.В.

«__19__» серпня 2024 р.

Погоджено:

Гарант освітньої програми к.пед.н., доц. Моклюк М.О.

«__19__» серпня 2024 р.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,0	<u>Галузі знань</u> 01 Освіта/Педагогіка	Обов’язкова	
	<u>Спеціальності</u> 014.15 Середня освіта (Природничі науки)		
Індивідуальне навчально-дослідне завдання <i>не передбачено</i> <i>навчальним планом</i>		РІК НАВЧАННЯ	
		2-й	2-й
		СЕМЕСТР	
		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 60	<u>Освітня програма:</u> Середня освіта. Природничі науки Ступінь вищої освіти бакалавр	ЛЕКЦІЇ	
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних – 3,5 год. самостійної роботи здобувача – 10 год.</i>		14 год.	4 год.
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
		10 год.	4 год.
		ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ	
		4 год.	
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ -	
		САМОСТІЙНА РОБОТА	
	32 год.	52 год.	
	ВИД КОНТРОЛЮ: залік		

ПРИМІТКА:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи % становить:
 для денної форми навчання – 42,7%; 57,3%
 для заочної форми навчання – 12%; 88%

2. Мета, завдання, компетентності та результати навчання

Метою викладання навчальної дисципліни «Вікова і педагогічна психологія» є формування у здобувачів знання про закономірності психічного розвитку особистості на різних вікових етапах, а також психологічні основи навчання і виховання, з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- ознайомити здобувачів із основними теоріями вікового розвитку та їх значенням для розуміння особливостей особистості на різних етапах онтогенезу;
- розкрити психологічні механізми навчання, виховання та розвитку особистості в умовах освітнього процесу;
- сформулювати уявлення про психолого-педагогічні особливості учнів різного віку та їх вплив на організацію навчання природничих дисциплін;
- навчити аналізувати й результати індивідуальні та вікові особливості учнів у професійній діяльності вчителя географії, біології, екології тощо;

- розвинути навички педагогічного спостереження, психологічний аналіз поведінки учнів, а також взаємодію з ними в освітньому середовищі;
- сприяти формуванню психологічної готовності здобувачів до роботи в освітніх закладах, орієнтуючись на гуманістичні та індивідуально-орієнтовані підходи.

2.1. Компетентності

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психологічної науки або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів психологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2.1.1. Загальні компетентності

ЗК 4. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 5. Здатність поважати і цінувати українську національну культуру, різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ЗК 6. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 7. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

ЗК 8. Здатність до пошуку, аналізу і синтезу інформації з використанням різних джерел.

ЗК 14. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки і соціального життя, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності.

2.2. Результати навчання

ПРН 3. Знає психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання здобувачів освіти у закладах різного типу.

ПРН10. Знає та розуміє зміст і особливості різних видів позакласної та позашкільної роботи з природничих наук, фізики, хімії, біології, володіє сучасними методами й технологіями їх організації та проведення.

ПРН16. Вміє оцінювати результати навчання здобувачів освіти і здійснює їх моніторинг на засадах компетентнісного підходу.

ПРН 21. Використовує комп'ютерну техніку, програмні засоби, комп'ютерні мережі та інтернет-ресурси для пошуку, обробки, зберігання і подання інформації.

ПРН 23. Володіє формами і методами виховання здобувачів освіти на уроках природничих наук, фізики, хімії, біології і в позакласній роботі, вміє відслідковувати динаміку особистісного розвитку здобувачів освіти.

ПРН 26. Володіє основами професійної мовленнєвої культури державною мовою у процесі навчання природничих наук, фізики, хімії, біології в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 27. Формує у здобувачів освіти здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації.

ПРН 31. Відповідально управляє діями здобувачів освіти, які спонукають їх до самостійного прийняття рішень, подолання труднощів, проявів поваги до інтелектуальної праці та її

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Предмет і методи вікової психології

Предмет і завдання вікової психології. Виникнення та розвиток вікової психології. Методологічні основи вікової психології. Сучасний стан розвитку вікової психології. Методи вікової психології та їх використання в управлінні навчально-виховним процесом. Лонгитюдний метод та його застосування у віковій психології. Зв'язок вікової психології з іншими науками.

Тема 2. Загальна характеристика онтогенезу людської психіки

Загальне поняття про психічний розвиток. Основні теорії психічного розвитку. Біогенетичні підходи до дослідження психіки дитини. Психоаналітичні теорії психічного розвитку. Теорія соціального научіння. Когнітивний підхід (Ж. Піаже). Концепція діалектичного характеру розвитку Г. С. Костюка. Теорія розвитку вищих психічних функцій Л. С. Виготського. Періодизація вікового розвитку Д. Б. Ельконіна. Проблема рушійних сил психічного розвитку. Біологічні та соціальні фактори психічного розвитку. Основні підходи до проблеми співвідношення розвитку та навчання. Закономірності психічного розвитку. Основні механізми зміни вікових періодів розвитку. Сенситивні періоди розвитку різних психічних властивостей. Поняття про провідні види діяльності та їх значення для психічного розвитку. Вікова періодизація психічного розвитку. Критерії визначення основних періодів індивідуального психічного розвитку.

Тема 3. Психологія розвитку дитини від народження до вступу в школу

Психічний розвиток дитини в немовлячому віці та його значення для наступного етапу розвитку особистості. Характеристика періоду новонародженості. Провідна діяльність у немовлячому віці. Новоутворення у немовлячому віці. Криза першого року життя та її характеристика.. Психологічна характеристика дитини раннього віку. Соціальна ситуація розвитку дитини раннього віку. Особливості провідної діяльності дитини в ранньому віці. Характеристика новоутворень у ранньому дитинстві. Розвиток мовлення у дітей раннього віку. Психологічний аналіз кризи трьох років. Особливості спілкування дитини раннього віку. Розвиток емоційно-вольової сфери у дітей раннього віку. Соціальна ситуація розвитку дошкільника. Особливості розвитку психічних функцій у дошкільному віці. Сюжетно-рольова гра та її особливості в дошкільному віці. Характеристика кризи дошкільного віку. Особливості розвитку пізнавальних процесів дошкільника. Специфіка спілкування в дошкільному віці. Розвиток моральних почуттів у дошкільному віці.

Тема 4. Психологічні особливості молодшого школяра

Анатомо-фізіологічні особливості дитини молодшого шкільного віку. Загальні психологічні особливості молодших школярів. Психологічна готовність до школи. Особливості формування самосвідомості дитини молодшого шкільного віку. Характерні особливості навчальної діяльності. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів. Новоутворення в молодшому шкільному віці. Особливості формування емоційно-вольової сфери особистості молодшого школяра. Характеристика кризи молодшого шкільного віку.

Тема 5. Психологія особистості підлітка

Загальна характеристика підліткового віку. Соціальна ситуація особистісного розвитку сучасного підлітка. Розвиток вищих психічних функцій у підлітковому віці. Психологічна характеристика кризи підліткового віку. Характеристика новоутворень у підлітковому віці. Особливості провідної діяльності в підлітковому віці. Специфіка взаємовідносин і спілкування підлітків з дорослими і однолітками. Особливості розвитку самосвідомості в підлітковому віці. Причини виникнення афекту неадекватності. Особливості навчальної діяльності в підлітковому віці.

Тема 6. Психологія ранньої юності

Соціальна ситуація розвитку в ранньому юнацькому віці. Розумовий розвиток у старшому шкільному віці. Самосвідомість та її розвиток у ранній юності. Міжособистісні стосунки в ранньому юнацькому віці. Новоутворення в ранньому юнацькому віці. Проблема сенсу життя в ранньому юнацькому віці. Криза раннього юнацького віку. Формування ціннісних орієнтацій і світогляду в ранньому юнацькому віці.

РОЗДІЛ II. ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 7. Педагогічна психологія як галузь психологічної науки

Предмет і завдання педагогічної психології як науки. Виникнення і розвиток педагогічної психології. Методологічні основи педагогічної психології. Основні напрямки і сучасний стан розвитку педагогічної психології. Основні розділи педагогічної психології. Методи педагогічної психології.

Тема 8. Психологія навчання

Поняття про навчання та його психологічні механізми. Теорії навчання. Класифікація навчання. Моделі навчання. Основні характеристики навчальної діяльності. Фактори, що впливають на навчальну діяльність. Управління процесом навчання.

Психологічні основи розвиваючого навчання. Психологічні основи диференціації та індивідуалізації навчання. Типи мислення та умови їх формування у процесі навчання. Рівні проблемно-евристичного навчання та можливості його здійснення в сучасній школі. Психологічний аналіз уроку.

Тема 9. Психологія учіння

Учіння як діяльність. Види учіння та структура навчальної діяльності учнів. Уявлення про мотивацію учіння. Засвоєння навчального процесу — центральна ланка навчальної діяльності учнів. Особливості опанування учнями навчальної діяльності. Вміння самостійно вчитися. Теорія П. Я. Гальперіна про поетапне формування розумових дій як механізм інтеріоризації. Типи учіння та орієнтувальна основа діяльності. Основні характеристики процесу засвоєння знань. Уявлення про мотивацію учіння. Специфіка навчальної мотивації та особливості її формування. Неуспішність, її причини та запобігання.

Тема 10. Психологія виховання

Загальне поняття про психологію виховання. Предмет і завдання психології виховання. Особистість як мета, об'єкт і суб'єкт виховання. Психологія виховання як психологічне обґрунтування педагогічно доцільних умов розвитку особистості. Психологічні механізми та етапи формування властивостей особистості. Структура особистості та необхідність її врахування у процесі виховання. Вікові аспекти виховання та індивідуальний підхід. Психологічні аспекти виховання дітей з асоціальною поведінкою.

Поняття про моральність. Вчинок як вияв моральності. Види вчинків. Показники та критерії вихованості особистості. Психологічні основи формування моральної свідомості та поведінки особистості у сучасних умовах.

Тема 11. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя

Загальна характеристика педагогічної діяльності. Здібності в структурі суб'єкта педагогічної діяльності та їх розвиток. Характеристика основних функцій і педагогічних умінь. Психологічні вимоги до особистості педагога. Стили педагогічного спілкування та педагогічної діяльності. Поняття про педагогічну майстерність і педагогічну культуру. Психологічні аспекти виявлення, вивчення, узагальнення провідного педагогічного досвіду. Психологічні проблеми педагогічного оцінювання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	інд	С.Р.		ЛК	ПЗ	ЛЗ	інд	С.Р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. Вікова психологія												
Тема 1. Предмет і методи вікової психології	3	1				2	5	1				4
Тема 2. Загальна характеристика онтогенезу людської психіки	3	1				2	5	1				4
Тема 3. Психологія розвитку дитини від народження до вступу в школу	6	2	2			2	7		1			6
Тема 4. Психологічні особливості молодшого школяра	6		2			4	4					4
Тема 5. Психологія особистості підлітка	10	2	2	2		4	7		1			6
Тема 6. Психологія ранньої юності	6	2				4	4					4
Разом за розділом 1	34	8	6	2		18	32	2	2			28
Розділ 2. Педагогічна психологія												
Тема 7. Педагогічна психологія як галузь психологічної науки	3	1				2	5	1				4
Тема 8. Психологія навчання	5	1	2			2	5		1			4
Тема 9. Психологія учіння	5	1				4	4					4
Тема 10. Психологія виховання	5	1		2		2	7		1			6
Тема 11. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	8	2	2			4	7	1				6
Разом за розділом 2	26	6	4	2		14	28	2	2		-	24
УСЬОГО ГОДИН	60	14	10	4	—	32	60	4	4	—	—	52

5. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Предмет і методи вікової психології	2	4
2	Загальна характеристика онтогенезу людської психіки	2	4
3	Психологія розвитку дитини від народження до вступу в школу	2	6
4	Психологічні особливості молодшого школяра	4	4
5	Психологія особистості підлітка	4	6
6	Психологія ранньої юності	4	4
7	Педагогічна психологія як галузь психологічної науки	2	4
8	Психологія навчання	2	4
9	Психологія учіння	4	4
10	Психологія виховання	2	6
11	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	4	6
УСЬОГО ГОДИН		32	52

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Психологія розвитку дитини від народження до вступу в школу	2	1
2	Психологічні особливості молодшого школяра	2	-
3	Психологія особистості підлітка	2	1
4	Психологія навчання	2	1
5	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	2	1
УСЬОГО ГОДИН		10	4

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Психологія особистості підлітка	2	-
2.	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	2	-
УСЬОГО ГОДИН		4	-

8. Теми індивідуальних занять

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Не передбачено навчальною програмою		
2.			

9. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Предмет і методи вікової психології	2	4
2	Загальна характеристика онтогенезу людської психіки	2	4
3	Психологія розвитку дитини від народження до вступу в школу	2	6
4	Психологічні особливості молодшого школяра	4	4
5	Психологія особистості підлітка	4	6
6	Психологія ранньої юності	4	4
7	Педагогічна психологія як галузь психологічної науки	2	4
8	Психологія навчання	2	4
9	Психологія учіння	4	4
10	Психологія виховання	2	6
11	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	4	6
УСЬОГО ГОДИН		32	52

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальною програмою

-

11. Методи та технології навчання

Навчальний процес передбачає засвоєння и основного програмного матеріалу з дисципліни «Вікова і загальна психологія» на лекційних, практичних заняттях, під час самостійної роботи. Лекційні та практичні заняття зорієнтовані на засвоєння основних психологічних аспектів, які вивчаються у кожному розділі.

У процесі навчання використовуються традиційні (лекція, бесіда, пояснення, підготовка до практичного заняття, самостійна робота), інноваційні (дискусія, контекстне навчання, проблемне навчання, застосування ІКТ для презентації й опрацювання навчального матеріалу, кейс-метод, метод проектів, ігрове моделювання).

Пояснювально-ілюстративний метод – реалізовується на лекціях у формі розповіді чи пояснення значного за обсягу теоретичного матеріалу, він допомагає полегшити розуміння складної навчальної інформації, систематизувати її.

Метод проблемного викладу навчального матеріалу – реалізується за рахунок створення проблемних ситуацій, надання допомоги здобувачам у їхньому аналізі з подальшим спільним

розв'язанням поставлених завдань.

Дослідницький метод дозволяє залучити здобувачів до самостійного розв'язання завдань наукового характеру.

В освітньому процесі використовуються наступні інтерактивні форми проведення практичних занять:

– кейс-метод – здобувачам надаються ситуації, вони повинні їх інтерпретувати, виявити проблему, опрацювати теоретичну інформацію згідно виявленої проблеми, надати практичні рекомендації;

– ситуаційні задачі;

– рольові ігри;

– робота в малих групах.

– робота з навчально-методичною літературою, науковими джерелами і електронними ресурсами (конспектування, тезування, анотування);

У рамках означених технологій основними методами навчання є: проблемне навчання, дослідницький метод, виконання і захист індивідуальних завдань.

Таблиця 1.1.

Освітні технології

№	Вид заняття	Навчальні технології, які використовуються
1	Лекція	Лекція-бесіда, лекція-презентація, лекція-дискусія.
2	Практичне заняття	Навчальна дискусія; рольова гра; симуляція, кейс-метод; аналіз проблемної ситуації.
3	Самостійна робота	Підготовка до занять; індивідуальна практична робота; створення презентацій, індивідуальна практична робота (робота з електронними носіями, джерелами, базами); розв'язання кейсів.

Дистанційна форма навчання реалізується за допомогою та з використанням платформ Google Meet, Zoom.

12. Критерії та методи оцінювання

Критерієм досягнення запланованих програмних результатів навчання є глибина, системність, усвідомленість знань загальної з психології їх інтеграція із знаннями дотичних дисциплін, дієвість умінь і навичок їх застосування для розв'язання різних практичних завдань.

Оцінювання запланованих програмних результатів навчання впродовж семестру здійснюється за допомогою усного опитування та / або тестових зрізів на практичних заняттях, виконання здобувачами письмових контрольних робіт, обліку самостійної роботи за кожною темою. Підсумкове оцінювання запланованих програмних результатів навчання відбувається під час відповідей здобувачів на залікові питання й завдання.

Поточний контроль знань здобувача включає в себе оцінювання рівня його теоретичної та практичної підготовки, творчих успіхів, глибини знань за кожний модуль:

а) на практичних заняттях (виконання аудиторних, домашніх, творчих завдань, рівня теоретичної підготовки, оригінальності при розв'язанні завдань);

б) виконання тестових завдань (індивідуальних завдань для кожного здобувача; вони можуть бути аудиторними, домашніми, містити творчі завдання для кожного здобувача; або містити певні розрахунки за алгоритмами розібраними на лекційних на практичних заняттях. Виконання тестових завдань дає можливість викладачу виявити глибину засвоєння студентом окремих важливих тем, розділів, тобто оцінити рівень його знань);

в) написання опорних конспектів та рефератів з окремих тем.

Рубіжний контроль знань здобувача включає в себе оцінювання рівня його умінь, навичок, теоретичної та практичної підготовки, творчих успіхів, глибини знань за сукупність модулів, що мають спільну основу (або це підведення рейтингу рівня знань за певний академічний

термін навчання, наприклад, за два місяці). Рубіжний контроль знань оцінюють шляхом проведення підсумкових контрольних робіт, колоквиумів, кафедральних та ректорських контрольних робіт. Підсумковий контроль проводиться за результатами поточного контролю, заліку або екзамену. При згоді здобувача, до відомості обліку успішності може бути проставлена залікова оцінка на підставі поточного рейтингової оцінки.

На підсумковий (семестровий) контроль – залік – рішенням кафедри відводиться 20 балів ЄКТС.

ВДПУ ім. М. Коцюбинського використовує стобальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ЄКТС, стобальною, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
A 90-100 балів ВІДМІННО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.	ВИСОКИЙ
B 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	
C 75-79 балів ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	ДОСТАТНИЙ

D 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність здобувача є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
FX 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

Здобувачам, які бажають отримати більш високу оцінку, надається можливість проведення повторного або додаткового контролю з окремих тем до початку екзаменаційної сесії.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА														Підсумкова контроль (залік)	Загальна кількість
РОЗДІЛ 1 40 балів							РОЗДІЛ 2 40 балів								
T1-2		T3-4		T5-6		Контрольна робота	T7-8		9-10		T11		Контро-на робота	20	100
Ауд .	СР.	Ауд .	СР.	Ауд .	СР.		Ауд. .	СР.	Ауд .	СР.	Ауд .	С Р.			
6	3	6	2	6	2	15	6	3	6	2	6	2	15	20	100

Шкала оцінювання: ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		<i>Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики</i>
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОБОВ'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

13. Методичне забезпечення

1. Розроблені методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни «Вікова і педагогічна психологія».
2. Комплекти тестових завдань для поточного та рубіжного контролю знань здобувачів.
3. Презентації навчальної інформації за змістовими модулями у програмі Microsoft Office PowerPoint.

14. Рекомендована література

Основна

1. Заброцький М.М. Основи вікової психології. Навчальний посібник. Тернопіль: Богдан, 2016. 112 с.
2. Костюк Г.С. Вікова психологія. Київ: Либідь, 1976. 186 с.
3. Максименко С., Максименко К., О. Главник О. Адаптація дитини до школи. Київ: Мікрос-СВС, 2015. 111 с.
4. Максименко С., Максименко К., Главник О. Психологія та педагогіка. Підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. 584 с.
5. Павелків Р.В. Вікова психологія: Підручник. Київ: Кондор, 2018. 469 с.
6. Подоляк Л.Г. Основи вікової психології. Навчальний посібник. Київ: Главник, 2018. 112 с. (серія «Психол. інструментарій»).
7. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2015. 360 с. (Альма-матер).
8. Скрипченко О.В. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. 6-те вид. н. Київ: Каравела. 2019. 400 с.
9. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. Вікова та педагогічна психологія: Навч. Посіб. Київ: Просвіта, 2019. 113 с.
10. Титаренко Т.М. Психологія життєвої кризи. Київ: Знання, 2018. 234 с.

Додаткова

11. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Київ. Центр навчальної літератури. 2019. 424 с.
12. Дуткевич Т. В. Теорія і практика розвивально-корекційної роботи психолога. [КНТ](#). 2019. 265 с.

13. Колобич О. П. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. Львів : Растр-7, 2019. 172 с.
14. Павелків Р. В. Геронтопсихологія. Медико-біологічні та соціально-психологічні аспекти старіння. Київ. Центр навчальної літератури. 2020. 476 с.
15. Поліщук В. М. Віковий кризовий розвиток людини від народження до дорослості. Навчальний посібник. Київ. Університетська книга. 2020. 460
16. Поліщук В. М. Вікові кризи в підлітковому і юнацькому віці. Базові симптомокомплекси. . Київ. Університетська книга. 2020. 465 с.
17. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник. Київ: Каравела, 2020. 419 с.
18. [Сергієнкова О. Вікова психологія.](#) Київ. Центр навчальної літератури. 2020. 376 с.
19. Чуб Н.В. Довідник для батьків дошкільників. Психологія дитини від А до Я. Харків: Веста, 2017. 160 с.

15. Інформаційні ресурси з інтернету

1. Безкоштовні електронні підручники онлайн (<https://stud.com.ua/psihologiya/>)
2. Бібліотека навчальної і наукової літератури (http://sbiblio.com/biblio/archive/psihologija_i_pedagogika/16.aspx)
3. Безкоштовна бібліотека підручників (<http://www.info-library.com.ua/>)
4. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>
5. Пошукова система Base <https://www.base-search.net/>
6. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM) <https://oai.org.ua/>
7. Електронна бібліотека Наукова періодика України <http://www.irbisnbuy>